

Az abbevillei tömeggyilkosság bünperere az amienszi német haditörvényszék előtt

Brüsszel, január 8. Az NST jelentő: Amiensben a német haditörvényszék most kezdte meg az abbevillei tömeggyilkosság bünperének tárgyalását. A tömeggyilkosságot még 1940. május 20-án követték el. A tömeggyilkosságot 21 áldozata egy internált-szállítmányhoz tartozott. Belgiumban 1940. május 10-én a nyugati hadjárat megindulásakor sok különböző nemzetiségű polgári személyt letartóztattak és később ezeket az internáltakat Franciaországba vitték. Egy 78 tagú foglyoszállítmány a május 20-ára virradó éjszaka érkezett Abbeville városkába. Mivel a város börtönében nem volt hely, a foglyokat a városi zenepavillon pinzétébe zárták. Másnap Cañon népi iskolai tanító, akkori tartalékos hadnagy parancsára a foglyokat kis csoportokban kientgették a zenepavillonból és puskalövésrel és bajonetszúrásokkal lemészárolták. Huszonegy embert gyilkoltak le, köztük hat belgát, öt olaszt, négy németet, három hollandot, két magyart és egy kanadait. A meggyilkoltak között volt a flamand Dinaso-mozgalom alapítója és vezetője Jovis van Severen.

—oOo—

Szigoru intézkedések a mezei és tanyai lopások megakadályozására

(A Delmagyarország munkatársától) Igen gyakori panasz a gazdaközönség körében, hogy alkalmi és szervezett tolvajok garázdálkodnak a földeken. A tolvajok rendszerint az esti órákat választják ki, hogy lopásokat kövessenek el. Sajnos, azonban, hogy nemcsak az úgynevezett kis tolvajokról van szó, akik némi kis zsákmánnyal megelégednek, hanem szervezett bandákról is, amelyek sokszor kocsikkal felszerelve gyakran a gazdákat megelőzőleg aratják le a termést és gyümölcsöket a tulajdonosok előtt. A földművelésügyi miniszterhez és az illetékes szakfelügyelőségekhez is igen gyakran és egyre több oldalról érkeztek panaszok és szigorú rendelkezések kiadását kéri az illetékesektől.

Több helyen az érdeklét gazdák összeállva, külön memorandumban tarták fel a tarthatatlan helyzetet és elmondották, hogy sokszor több hónapi munkájuk válik semmivé a tolvajok munkája nyomán. A memorandumban kifejtik, hogy helyenkint már olyan méreteket öltöttek ezek a lopások, hogy a gazdák kénytelenek voltak terményeiket még a teljes beérés előtt leszedni, hogy megelőzzék a tolvajokat. Sok esetben a mezőőrök tehetetlenségük bizonyították a tolvajokkal szemben. Kifejtették a gazdákat, hogy mennyi károsodás érte őket azzal, hogy egyes terményeiket, gyümölcseiket a beérésnél hamarabb kell leszedniük.

A több felől befutott kérés és a szakfelügyelőségek intervenciója révén most báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter az ország közgazdasági érdekeinek megóvása végett rendeletet adott ki és ezt a rendeletet közölte az illetékes hatóságokkal. A rendelet felhívja a hatóságok figyelmét, hogy azonnal és a legszigorúbban utasítsák a mezőőröket, hogy a mezei lopások megakadályozására fokozottabb éberséget tanúsítsanak. Az érdeklét birtokosokkal karöltve, a rendelkezésre álló eszközökkel mindent kövessenek el a tolvajok távoltartására. A rendelet a továbbiakban kimondja, hogy a tettenért tolvajokkal szemben a hatóságok a legnagyobb gyorsasággal és a legnagyobb szigorral járjanak el. A rendelet a szegedi rendőrségre is megérkezett, ahol azonnal megkezdtek a rendelet végrehajtását.

Szokatlan harci vita Kerényi Károly szegedi professzor ókortudományi megállapításai körül

Támadások, védelmek és nyilatkozatok a hellászi szellem és a vallástörténet új szempontjairól — Kerényi professzor nyilatkozata tudományos munkájáról és a szabad kritikáról

(A Delmagyarország munkatársától) Feltűnést keltő és bizonyos vonatkozásban — olykor hangban és formában is — szokatlan irodalmi és kritikai vita folyik a magyar szellemi élet egyik előkelő fórumán. A támadások, védelmek és feleletek közepontjában a szegedi Horthy-Miklós-tudományegyetem kiváló ókortudományi professzora: dr. Kerényi Károly az egyetem művészettörténeti és ókori történeti intézetének vezetője áll. Illetőleg Kerényi professzor munkássága, helyesebben azok a könyvei és tanulmányai, amelyekben kifejtette tudományos állásfoglalását a görög mítoszról, a hellászi szellemről és kifejtette tudományos felfogását az új vallástörténetről. A professzor tanulmányai körül keletkezett szokatlanul intenzív vita annál is inkább feltűnést keltő, mert munkáit széles körben a legnagyobb figyelem, olvasmányoknak is vonzó írásait nagy népszerűség kísérte. Mindenesetre a magyar szellemi élet legújabb eseménye ez a szokatlan vita és ha másképp nem is, de arra mindenesetre alkalmas, hogy a szellem, az érvek erejével közelebb hozzon fogalmakat a homályból a tisztázás felé.

A vita első láncszeme az Illyés Gyula és Schöpfung Aladár szerkesztésében megjelenő magas színvonalú és mindenképpen előkelő szellemi szempontokat szem előtt tartó »Magyar Csillag« novemberi számában jelentkezett, amikor Szentkuthy Miklós kemény, helyenkint éles bírálat alá vette Kerényi professzor tanulmányait. A »Magyar Csillag« következő számában azután egyre szélesebb hullámokban bontakozott ki a vita.

A védelem

»A mítosz mítosza« címen három hozzászólás is foglalkozott a »Magyar Csillag« decemberi számában a Kerényi Károly professzor vallástörténeti fejtegetéseivel és tudományos, irodalmi eredményeivel. Az első hozzászólást Szerb Antal, a kiváló irodalomtörténész, az ismert író, egyetemi magántanár írta Kerényi professzor állásfoglalásának és tudományos munkásságának védelmében. Tanulmány-szerű vitairatában energikusan utasítja vissza a támadásokat. »Valamennyi többi egyetemi tanárunkat együttvéve nem érte annyi támadás az utóbbi években — írja —, mint Kerényi Károlyt. Ezeket a támadásokat általában úgy kellett tekintenünk, mint együgyűek önkéntelen és irigy hódolatát az igazán jelentékeny szellem előtt, reagálni rájuk teljesen fölösleges lett volna. Szentkuthy Miklós kárhözvátóan állapítja meg — folytatja fejtegetéseit —, hogy az »élet«, az »úsválságok rajongó kultusza, ami Kerényi tanainak egyik fontos vonása, késői, fáradt civilizáció jele, dekadencia-tünet. »Az új vallástörténetre azt mondani, hogy banális — folytatja Szerb Antal —, tehát olyan dolog, mintha valaki unalmasnak és feleslegesnek találna az egész bakteorológiát azon az alapon, hogy Leuwenhoek már a XVII. században rájött arra, hogy vannak a világon mikrobák. Ha minden banális volna, aminek az alap-gondolatát valaha már kimondta valaki, a tudomány letehetné a feyvertit.«

Szerb Antal azután Szentkuthy ellen folytatja mondanivalóját és kijelenti, hogy »a tudománynak Szentkuthyhoz kevés köze van«. Cikkének egyetlen igazán elfogadható mondatának ezt tartja: Kerényi előadásai és művei »ihletforrás és izgatószer lehet azoknak, akik el akarnak indulni Hellász utjain«. Es ez nem kis eredmény... mert — folytatja Szerb — »a klasszikus ókor legtöbbünk számára, valljuk be, a történelem legsivárabb kora volt, hősei és szobrai mind úgy éltek tudatunkban, mintha egy közepiskolai tankönyv lapjairól léptek volna ki és még Nagy Sándor kezébe is odaképzeltük mindig az

esernyőt, amelyet egy unalmas óra alatt odarajzoltunk neki... Kerényi eléggé meg nem köszönhető érdeme, hogy az utóbbi években fiatal intellektuellek számára az ókor megint izgalmasan élő aktualitás lett. Egyetemi oktatásunkban — folytatja —, amely a normálisnál is laposabb és élettelenebb, tudományos világunkban, amely az aggkori végegyengülés jeleit mutatja, Kerényi az újszerű szín, az eleven gesztus, a teremő nyugtalanság...«

Vitairatát azzal fejezi be Szerb Antal, hogy »amikor bálványá duzzasztott szellemi közepszerűségünk nap mint nap magasztaló hódolatot rebeg a függő viszonyban lévő tudományos kritika, nem volna szabad az egy-két maradék független embernek elkövetni a Szentlélek ellen való vételt, bántani azt a tudóst, aki hálámegvető bátorsággal mer nem közepszerű lenni...«

Szerb Antal védelmi vitairata mindenesetre nemcsak lelkes kiállítás a kiváló tudós mellett, de amennyire szellemes és energikus, éppen annyira odatalál szellemi életünk kel-lősközepébe

A vád

»A mítosz mítosza« címen kialakult disputában most Deveseri Gábor fejtegetései következnek, majd megszólal Szentkuthy Miklós, aki támadó bírálatával elindította a szokatlan vitát. Azzal kezdi, hogy cikket nem támadás volt, hanem közönséges bírálat. »Különbem sem hiszem — írja —, hogy Kerényi afféle ne-bántsvirág-fajta volna, akit »bántlak-nembántlak« gyerekes szempontjából kellene nézünk. Azzal folytatja, hogy teljes joggal szölt hozzá a kérdéshez, hiszen egyetemes jellegű, általános bölcséleti és történelemtudományi alapelvekről van szó, majd azzal folytatja a vádiratot, hogy a Kerényi-könyvek maguk is nemegyszer tudatosan szakítanak a szigorúan vett tudományosság módszerével és stílusával, irodalmi alkotások akarunk lenni s ehhez hogyan kellene az irodalomnak is hozzászólnia.

A továbbiakban azzal folytatja támadó bírálatát, hogy »ami nagyszerű, mint költészet, az még abszurdum lehet, mint tudomány«. Azzal indokolja meg támadó álláspontját, hogy egyáltalán nem az új vallástörténetet nevezte banálisnak, hanem Kerényi tülhangszerelt »Grundlegung«-ját, amint-hogy — írja — »Szerb is kétségte-nül banálisnak találna azt a bakteorológiai könyvet, amely nagy fanfárok-kal ma is még csak arról beszél-ne, hogy »vannak mikrobák«. Ha egy tudós magától értetődő és régmegszokott igazságként kezel egy százéves alapelvet — kinek jutna eszébe ezt bírálni? De nem hívja-e ki a kritikát az, aki ezt a felfedezést pubertás-kori lármájával csinálja?«

Szentkuthy támadó kritikájának további pontja az, hogy régóta tapasztalt tényeket alaptörvényekké és felfedezésekké kár erőszakolni, még hozzá ilyen dinamikával és retorikával

Aztán azzal védelmezi álláspontját, »ha Kerényi nem Grundlegung-ot ír, a tudományos igény belső és külső apparátusával, hanem csak buzditó kalauzt Hellász szeretetére — ki bírál-na bölcsélet és történettudomány elvi szempontjaiból? Avagy mivel Kerényi lelkesít — teszi hozzá —, tehát ne is törődjünk, hogy igaza van-e vagy sem? Végül azzal hártja el Szerb tanulmányát, hogy annak magyarázatát az adja meg, hogy »hozzászólását Kerényi barátainak, nem pedig a történettudomány barátainak nevében tette«. Azzal fejezi be kissé dühös vádiratát, hogy »ha kibuzzuk Kerényi nevét a címlapról, X átlag német u. n. tudományos könyvvel ösz-szetvevethető«.

Kerényi professzor válasza

Egy hónap múlt el a heves disputa után és a »Magyar Csillag« januári számában megszólal maga Kerényi Károly professzor, levelet intézve a folyóirat szerkesztőjéhez, ügyvédje útján és a sajtótörvényre való hivatkozással kéri sorai közlését. Hogy mennyire szokatlan hangú és bizonyos tekintetben szokatlan formájúvá lett a harcos vita, igazolja az is, hogy a kiváló tudós a sajtótörvényre való hivatkozás jogi formáját találta alkalmasnak. Ezt hangsúlyozza a »Magyar Csillag« Disputa rovatának néhány soros bevezetője is, mondván: »Kaptuk és adjuk az alábbi két levelet, azzal a megjegyzéssel, hogy Kerényi Károly sorainak természetesen akkor is helyadtunk volna, ha nem a sajtótörvényre való figyelmeztetéssel kapjuk«. Ezután következik Kerényi professzor jogi képviselőjének, dr. Berki Zoltán ügyvédnek a szerkesztőkhöz intézett levele, ügyfele megbízásából és utána közli a »Magyar Csillag« Kerényi professzor válasznyilatkozatát.

A levél elsősorban megállapítja a sajtótörvényre való hivatkozással, hogy Szentkuthy Miklós fentebb idézett vádiratában »könyveivel és személyével kapcsolatban valótlanosságok jelentek meg«. »Azzal, hogy itt csak a legrövidebben elintézhetőket és részben formájukban is a legdurvábbakat igazított helyre — írja —, természetesen nem ismerem el, hogy az engem támadónak könyveimre és réam vonatkozó többi állításai helyesek és jogosak volnának.«

Megállapítja a professzor, »valót-lanság, hogy könyveimben nem egyszerű szakítok a szigorú tudományosság módszerével. Ellenkezőleg: állan-dóan e módszer fejlesztésén és finomításán dolgozom még ott is, ahol ezt fel nem ismerheti az olyan laikus disputáló, aki még azt sem vette észre, hogy a neki annyira imponáló Grup-pe-féle kézikönyvet teljesen elavult módszere miatt maga a kiadó helyet-tesítette előrehaladottabb módszerű kötetekkel.« »Valótlanosság — folytatja a nyilatkozat —, hogy könyveimmel kényelmes bujdoskát játszanék. Ezt még akaratlanul sem tehetném. Köny-veim részben több nyelven is, mint csak magyarul és németül, olyan nemzetközi nyilvánosság előtt jelennek meg, hogy bőven van alkalmuk minden árnyalatu tudományos és irodalmi igénnyel olvasó szellemiemberekhez az utat megtalálni és nyilván meg is találták, különben nem jelenhetnének meg újabb kiadásokban. A kritika alól való kibúváról szó sincs.

Kerényi professzor ezután így foly.

MINDEN KOR MINDENKOR BAYER ASPIRIN

A PÉNZHAMISÍTÓT MEGBÜNTETIK. Magát bünteti az, aki ASPIRIN helyett pótszert vesz be. Az eredeti-ségért szavatol

Bayer kereszti.